

Protokoll från sammanträde med rådet för funktionshinderfrågor 2019-12-12

Närvarande:

Anders Nordmark, ordförande
Gunborg Johansson, vice ordförande
Berit Andersson, ledamot
Birgitta Björklund, ledamot
Kent Malmqvist, ledamot
Anita Thisell, ledamot

Från förvaltningen:

Carina Cronwall, utredare
Gunilla Olsson, sekreterare

Förhinder:

Toni Mellblom, avdelningschef
Isabel Engwall, ledamot

Tidpunkt: 2019-12-12

Plats: Förvaltningshuset, Telefonvägen 30, plan 9

Justerare:

Anders Nordmark och Gunborg Johansson

1. Mötets öppnande och fastställande av dagordning

Ordförande öppnade mötet och dagordningen godkändes.

2. Val av justerare

Anders Nordmark och Gunborg Johansson valdes till justerare.

3. Carina Cronwall berättar om lex Sarah

Carina är utredare på avdelningen för social omsorg och har ansvar för att utreda rapporter om lex Sarah i förvaltningens egna verksamheter inom avdelningen för social omsorg. All personal som arbetar inom socialtjänsten eller LSS är skyldiga att rapportera händelser som medfört eller hade kunnat medföra missförhållande. Lex Sarah är en del i verksamheternas kvalitetsutveckling – att arbeta för ständiga förbättringar.

Varje nämnd har skyldighet att ha rutiner för lex Sarah. Av rutinerna ska det framgå vem på förvaltningen som är ansvarig för att ta emot som kommer in till förvaltningen. Även privata verksamheter är skyldiga att ha rutiner där ansvarsfördelningen framgår och är skyldiga att utreda.

Först bedöms om rapporten ska utredas enligt lex Sarah. Sedan startar Carina en utredning. I utredningsarbetet ingår att klarlägga vad som skett och hur det påverkat brukaren. Bakomliggande orsaker utreds. Utredningsarbetet innebär vanligen utredningssamtal med chefer, berörda medarbetare eller arbetsgrupper. I samband med utredningen utformas åtgärder för att missförhållandet inte ska uppstå igen.

När utredningen är klar är det avdelningschef som bedömer om det inträffade är ett missförhållande, ett allvarligt missförhållande, risk för missförhållande eller allvarligt risk för missförhållande. Är det ett allvarligt missförhållande/allvarlig risk för missförhållande måste det anmälas till IVO.

IVO granska om nämnden har utrett och vidtagit tillräckliga och relevanta åtgärder.

Nämnden tar del av samtliga lex Sarah-utredningar genom att de går som anmälningsärenden till sociala delegationen.

Privatpersoner kan inte själva rapportera ett missförhållande enligt Lex Sarah. Vid klagomål bör privatpersoner i första hand vända sig till verksamheten. På IVO:s hemsida finns det bra information om hur man går tillväga om man vill klaga på verksamheter inom socialtjänsten eller LSS.

Carina berättar att hon skriver utredningarna utifrån ett anonymt perspektiv men att det ändå oftast går att identifiera vilka personer som berörs. Det är visserligen en offentlig handling, men inom socialtjänsten är sekretesskyddet mycket starkt. Om handlingen ska lämnas ut så måste alla uppgifter som kan avslöja den enskilde brukarens identitet tas bort.

Anders Nordmark undrar om rådet på något sätt kan medverka till kvalitetsutvecklingen utifrån de rapporter som gjorts. Den stränga sekretessen är ett hinder för detta.

4. Nämndärenden

Ärende 2, Utöka gården vid förskolan Rosteriet, svar på medborgarförslag

Rådet vill framföra att redan när en förskola planeras bör en tillräckligt stor gård i förhållande till antalet barn ingå i planeringen. Alla förskolor i stadsdelen har för liten gård för att kunna tillgodose barnens rörelse- och lekbehov.

Ärende 3, Verksamhetsplan och budget 2020

Kommentarer och uttalanden från funktionshinderrådet:

Funktionshinderrådet ser positivt på att riktlinjerna för ledsagning 2020 ska tillämpas. Idag anser vi inte att detta görs då ett enskilt unikt fall någonstans i Sverige görs till generell riktlinje för alla. Alltså kan man inte förändra praxis utifrån ett enskilt fall.

Det finns för få förebyggande åtgärder för funktionsnedsatta barn och ungdomar. Att förebygga är att investera för framtiden.

Ärende 6. Avgifter inom hemtjänsten, svar på skrivelse från S
Funktionshinderrådet pekar på att man i skrivelsen bara tar upp situationen för de som är över 65 år. Yngre personer med funktionsnedsättning kan också ha hemtjänst. En rapport med samma frågeställning för dem som är under 65 år är önskvärd.

Ärende 8, Samgående mellan Älvsjö och Hägersten-Liljeholmens stadsdelsnämnd, yttrande till kommunstyrelsen
Rådet ser allvarligt på de risker som förvaltningen beskriver.

Rådet vill också framföra att funktionshinderrådet måste ha tillgång till en tillgänglig och funktionell lokal för sina sammanträden.

Det är viktigt att kompetensen är fortsatt god hos förvaltningens representanter vid rådets sammanträden.

5. Övrig information från förvaltningen

Det blev ingen övrig information från förvaltningen denna gång eftersom Toni var förhindrad att delta i mötet.

6. Balanslistan

Balanslistan behandlas inte denna gång eftersom Toni var förhindrad att delta i mötet.

7. Övriga frågor

Uttalande av SRF

Rådet stödjer SRF:s uttalande, se bilaga 1

Digifysiskt vårdval

Frågan bordläggs till nästa sammanträde

Datum för funktionshinderrådets sammanträden vårterminen 2020:

30 januari

5 mars

16 april

19 maj

11 juni

Rådet sammanträder alltid kl.14-14:30, med förmöte kl.13:00.

Bilagor

Synskadades Riksförbund, Stockholms Stad
Höstmötesuttalande 2019

Höstmötesuttalanden 2019

1. Kommunen måste följa sina egna riktlinjer!

Vi är många som har blivit varse att riktlinjerna vad gäller ledsagning som gäller sedan den 1 juli 2018 fortfarande i många stadsdelar inte alls är implementerade. Vi har förstått att förvaltningarna i många fall inte alls är införstådda i vad riktlinjerna syftar till, utan istället följer gammal, inarbetad praxis. Vi kan konstatera att glappet mellan kommunfullmäktiges intentioner och verkligheten kvarstår.

I stadens utbildningsinsatser för biståndshandläggare och chefer inom socialtjänst och äldreomsorg har det varit stort fokus på de förändringar i riktlinjerna som gäller den ökade flexibiliteten över tid samt att omkostnadsersättningen har förändrats. Däremot verkar exempelvis skrivningarna om ett större spann av aktiviteter där man kan beviljas ledsagning för att främja sin hälsa ha kommit helt i skymundan.

Dessutom står det uttryckt mycket tydligt i riktlinjerna att om behoven inte kan tillgodoses på annat sätt så har brukaren rätt till ledsagning, ett scenario som blir väldigt tydligt om man saknar orienteringsförmåga på grund av en synnedsättning. Detta hörsammas dock inte.

Att stadsdelarna, istället för att utnyttja riktlinjerna till fullo, väljer att avslå eller så kallat delavslå ansökningar med hänvisning till att man kan överklaga till förvaltningsrätten går stick i stäv med intentionerna.

Nu måste den politiska ledningen kraftfullt agera och kräva att förvaltningarna håller sig till de av kommunfullmäktige beslutade riktlinjerna!

2. Återställ utgivningen av På tal om Stockholm!

Kommunikationsenheten på Socialförvaltningen i Stockholms stad har minskat utgivningen av taltidningen På tal om Stockholm med 20%, från tidigare 44 nummer till nuvarande 35 nummer. För Stockholms synskadade betyder det 9 veckor av radiotystnad.

Alla synskadade går i större eller mindre grad miste om sådan information som är självklar för seende och det gäller även dem som är bra på att söka information själva.

Den journalistik som bedrivs i På tal om Stockholm kommer aldrig att bedrivas i några andra medier än kommunala och regionala taltidningar.

Taltidningens uppdrag är att vara ett samlande och informativt komplement till stadens kommunikationsarbete och att innehålla journalistik särskilt riktad till synskadade, så kallad tilläggsinformation.

Exempel på viktig tilläggsinformation är:

- Beslut i kommunen, i synnerhet sådant som rör synskadade, till exempel förändringar när det gäller ledsagning.
- Vägarbeten i staden och förändringar i kollektivtrafiken
- Förändringar i gatumiljö och stadskärna.
- Aktiviteter speciellt riktade till synskadade som syftar till att möta andra i liknande situation.

Dessutom innehåller På tal om Stockholm reportage om att leva med en synskada där andra läsare stimuleras och därmed kan öka sin självständighet. Taltidningen får därmed en viktig habiliterande och rehabiliterande roll.

Nu påstår man från Stockholms stad att man istället ska satsa på information på webben, fastän det inte finns några konkret planering för det arbetet. Det står mycket tydligt i stadens delaktighetsprogram att personer med funktionsnedsättning ska kunna få information på jämlika villkor som andra. Vi ifrågasätter hur staden ska kunna leva upp till det löftet.

3. Förbättra åtgärderna mot felparkerade elsparkcyklar!

Det finns väldigt många olika sätt att vara synskadad på, men en sak som förenar är att man i olika grad har svårt att upptäcka de hinder som finns på våra gator och torg. Därför är det viktigt att gatumiljön ser ut på ett visst sätt. Detta styrs genom lagar och förordningar, så att alla stockholmare har möjligheten att delta i gatumiljön och kan leva ett liv som precis vem som helst. De senaste årens intåg av de eldrivna sparkcyklarna förvärrar en redan svårnavigerad miljö för oss.

Genom att Stockholms stad underlåter att reglera parkeringen för de eldrivna sparkcyklarna bidrar man till otrygghet i gatumiljön som resulterar i att synskadade personer inte kan ta del av Stockholm på samma villkor som vem som helst.

I Stockholms stads program för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning fastställs det att personer med funktionsnedsättning ska kunna förflytta sig, vistas i, och använda stadens alla miljöer på jämlika villkor som alla andra och hinder ska åtgärdas så att den blir tillgänglig och användbar för alla oavsett funktionsförmåga .

Vi i Synskadades riksförbund Stockholms stad kräver att staden utökar och förbättrar åtgärderna mot de felparkerade elsparkcyklarna. **Det måste bli ordning och det måste bli det nu!**

SRF Stockholms stads höstmöte den 9 november 2019